

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/183/2020
Identifikačné číslo spisu:	7917211639
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7917211639.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. V. A., bývajúcej v SO., Q. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Marekom Gibom, advokátom, so sídlom v Trebišove, Hviezdoslavova 1234/4, proti žalovanej X. U. A., bývajúcej v V., Q. XXXX/XX, zastúpenej Hrčka - Sabó s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom v Sečovciach, Obchodná 187/6, IČO: 51 433 842, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 15C/44/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. júla 2019 sp. zn. 9Co/403/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Trebišove (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. júla 2018 č.k. 15C/44/2017 v spojení s opravným uznesením: 1/ konanie o 123,73 € zastavil, 2/ žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 2 246,27 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, 3/ žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 89,40% a 4/ žalovanej uložil povinnosť zaplatiť štátu súdny poplatok za žalobu vo výške 134,50 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie skonštatoval, že : „Rozhodujúce pre posúdenie náhrady škody je skutočnosť, že žalovaná je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti, na ktorej strom rástol a tiež skutočnosť, že bola preukázaná príčinná súvislosť medzi existenciou stromu a jeho škodlivými následkami na nehnuteľnosť - rodinný dom vo vlastníctve žalobkyne, k poškodeniu ktorého evidentne došlo, čo bolo už preukázané v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/182/2014. 38. Ako nepreukázané dohady súd hodnotí tvrdenia žalovanej, že aj na ostatných domoch p. X. Z., Ing. L. Q. N. a F. Z., ktorých fotodokumentácia zachycuje stav fasády, sa nachádzajú plesne, nakoľko žalovaná neozrejmla, ani nepredložila relevantné dôkazy o tom, že jedná sa o rovnaký typ omietok na všetkých rodinných domoch, rovnaký druh poškodenia omietok na fasáde domov, ktoré vzniklo za rovnaké alebo porovnateľné časové obdobie, počas ktorého malo dochádzať k poškodzovaniu omietok. 39. Nemôže obstať námietka žalovanej, že náhrada škody žalobkyni, ktorá fasádu domu doposiaľ neopravila, nepatrí.

Skutočnou škodou podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predošlého stavu. Ide vlastne o nastalé zmenšenie (úbytok) majetku poškodeného, predstavované majetkovými hodnotami potrebnými k uvedeniu do predošlého stavu, prípadne k vyváženiu dôsledkov vyplývajúcich z toho, že nedošlo k uvedeniu do predošlého stavu (porovnaj stanovisko uverejnené pod č. 55/1971Sbírky súdnych rozhodnutí a stanovisek, str. 339 - 441). ... Nie je rozhodné, či poškodená vec, ktorej uvedenie do pôvodného stavu je možné, je skutočne opravovaná a či je oprava dokončená. Tvrdiť, že pri stanovení peňažnej náhrady nemožno vychádzať z nákladov na uvedenie do pôvodného stavu, ak nie je skutočne celkom opravená, a to poškodeným alebo na jeho náklad, by znamenalo popierať v rozpore so zásadami určujúcimi povahu naturálnej reštitúcie vyplývajúcej z ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, činiť výšku škody závislú na celkom náhodných okolnostiach, ktoré sú pre ňu právne nerozhodné. ... 40. V konaní vedenom pod sp. zn. 2C/182/2014 bol vypracovaný znalecký posudok č. 3 a následne bol vypočutý aj súdny znalec. Znaleckým posudkom č. 3 vypracovaným Technickou univerzitou v Košiciach, IČO: 00 397 610, stavebnou fakultou, znaleckým ústavom v odbore stavebníctvo bolo jednoznačne preukázané, že strom/orech spôsobuje, že na severnú obvodovú stenu dopadá menej priameho slnečného svetla, ako by mohlo, ak by tam strom nebol. Koruna orecha, jeho listy a konáre, súčasne obmedzujú prúdenie vzduchu okolo severnej steny rodinného domu. Menej priameho slnečného svetla, obmedzené prúdenie vzduchu spôsobilo, že severná stena rodinného domu je viditeľne viac zasiahnutá plesňou a riasami, ako iné časti obvodových stien rodinného domu. Úplná eliminácia poškodzovanej severnej steny rodinného domu vplyvom orecha je možná len vtedy, keď sa daný orech vyrúbe. Vychádzajúc z tohto znaleckého posudku a výpovede znalca, ktorý bol následne vypočutý na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 29.09.2017, v právnej veci vedenej pod sp. zn. 2C/182/2014, kde znalec výslovne konštatoval, že úplná eliminácia vplyvu stromu na severnú omietku rodinného domu je možná len vtedy, ak by sa vyrúbala, bol preukázaný jednak protiprávny úkon, jednak vznik škody i príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Bolo teda preukázané, že jednoznačnou príčinou poškodenia omietky domu žalobkyne je negatívny vplyv stromu na omietku, čím bol zároveň preukázaný aj základ nároku, aj príčinná súvislosť medzi vznikom škody a spomínaným stromom. Spornou zostala otázka výšky škody. Žalobkyňa ohľadom stanovenia výšky škody predložila cenové ponuky na opravu fasády. V zmysle cenovej ponuky predloženej F. Z., náklady na opravu fasády domu by predstavovali sumu 2.384,10 Eur a v zmysle cenovej ponuky predloženej spoločnosťou U.- HOUSE Pro. Cz, náklady na opravu by predstavovali 2.366,- Eur. Po námietkach žalovanej strany k otázke výšky škody žalobkyňa v priebehu konania predložila i súkromný znalecký posudok, v ktorom znalec zohľadniac stav omietky určil, že výška nákladov na opravu škody spôsobenej na fasáde rodinného domu žalobkyne, po odrátaní amortizácie, predstavuje 2.246,27 Eur. ... Námietky žalovanej, ktorá sa „domnieva“, že znalec pri vypracovaní posudku nevychádzal z objektívnych skutočností a „zrejme“ ho vypracoval len na základe vyjadrenia žalobkyne; „nie je si vedomá“, že by sa znalec zúčastnil šetrenia, resp. ohliadky, ku ktorej nedala súhlas, že sa „radila s majiteľom stavebnej firmy“, ktorý sa mal vyjadriť, že omietka na dome žalobkyne nebola urobená kvalitne, nie je správne nameraná plocha, škoda nie je vypočítaná správne, pretože orech pokrýva len malú časť steny a „podľa názoru žalobkyne“ stačí vystriekať stenu vodou, nie je tam potrebná žiadna oprava, zostali len v rovine ničím nepredložených dohadov a tvrdení. V tejto súvislosti súd poukazuje na čl. 8 CSP, v zmysle ktorého sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. 56. Súd dáva do pozornosti, že znalec pri vyhotovení znaleckého posudku vyhotovuje posudok a teda i zadáva potrebné údaje, z ktorých pri vypracovaní posudku vychádza, pod následkami sankčnej zodpovednosti za uvedenie nepravdivých údajov v znaleckom posudku. Z uvedeného dôvodu nebolo preto ani potrebné zabezpečovať vyjadrenie znalca k námietkam žalovanej strany, keďže znalec v závere znaleckého posudku výslovne uviedol doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Vo vyjadrení žalovanej strany k znaleckému posudku totiž neboli uvedené žiadne skutočnosti, na základe ktorých by vyvstali zjavné pochybnosti o pravdivosti údajov uvedených v predloženom znaleckom posudku. 57. Súd zamietol návrh žalovanej strany na vykonanie dôkazu výsluchom znalca E.. X. Z., ktorého žalovaná navrhla vypočítať k otázkam príčin vzniku rias a škvrn, nakoľko z predloženého znaleckého posudku je zrejme, že úlohou znalca bolo stanoviť výšku škody na fasáde rodinného domu. E.. X. Z. je znalcom v

odbore stavebníctvo, pozemné stavby, odbor odhady nehnuteľností, odhad hodnoty stavebných prác a pozemné stavby. Niet sporu o tom, že žalobkyňou predložený znalecký posudok sa venuje výške škody, ktorá bola v konaní pôvodne namietaná. Otázka samotného vzniku škody je podrobne rozobratá v znaleckom posudku č. 3, ktorý bol predložený v konaní vo veci 2C/182/2014 Technickou univerzitou v Košiciach, stavebnou fakultou a k tejto otázke bol vypočutý na pojednávaní dňa 29.09.2017 i súdny znalec E. N. W., PhD.. Preto žalovanou stranou navrhnutý dôkaz výsluchom znalca, ktorý sa zaoberal určením výšky škody (ceny stavebných prác a materiálu) k otázkam, ku ktorým ich navrhla vypočúť žalovaná strana, by bol kontraindikatívny. Súd zároveň nevykonal dôkaz výsluchom svedkyne, ktorú navrhla vypočúť žalovaná. Ide o svedkyňu F. Š., ktorá je švagrinou žalobkyne a ktorá mala byť vypočúvaná k otázke vzniku škody. Súd uvádza, že p. F. Š., podľa vyjadrenia samotného právneho zástupcu žalovanej je príbuznou, nejedná sa o osobu, ktorá má odborné vedomosti týkajúce sa stavebných prác, prípadne vzniku škody a jej výpoveď nijako nemôže ovplyvniť odborný názor znalcov prezentovaný znaleckými posudkami predloženými v spore vo veci 2C/182/2014 a tiež ohľadom výšky škody znalecký posudok č. 24/2018. Iné dôkazy strany sporu súdu nepredložili. Pre úplnosť súd uvádza, že pokiaľ žalovaná namietala, že omietka žalobkyne nebola urobená kvalitne (čo mala zistiť po rozhovore s bližšie nešpecifikovaným stavebným majstrom) v tejto súvislosti súd uvádza, že každá strana je na preukázanie svojich tvrdení povinná predložiť dôkaz. 58. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala vznik škody v súdom priznanej výške, ktorá bola spôsobená na nehnuteľnosti žalobkyne stromom, ktorý v čase podania žaloby rástol na nehnuteľnosti, ktorá je vo vlastníctve žalovanej. Žalovaná napriek svojej procesnej obrane nepreukázala žiadne skutočnosti, ktoré by mohli vyvrátiť závery predloženého znaleckého posudku. Obrana žalovanej je založená len na tvrdeniach a domnienkach, nie na dôkazoch. Ak žalovaná chcela v rámci obrany vyvrátiť skutkové zistenia a závery znalca v znaleckom posudku, mala predložiť aspoň odborné vyjadrenia osôb, ktoré majú odborné znalosti z oblasti technického stavu a oceňovania nehnuteľnosti ako aj odborné znalosti na posúdenie rozsahu poškodenia stavieb. 59. Súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že každá strana má nielen povinnosť tvrdiť určité skutočnosti, ale zároveň tieto skutočnosti aj doložiť dôkazmi. Na vyššie uvedené súd poukazuje z toho dôvodu, že žalovaná žiadnym spôsobom nepreukázala svoje tvrdenia týkajúce sa nekvalitnosti omietky žalovanej, ani skutočnosti, že ku škode vzniklo na omietke žalovanej vzniklo iným spôsobom a rovnako ako ani ďalšie tvrdenia uvádzané vo svojich vyjadreniach a to ani napriek tomu, že bola o svojej povinnosti poučená a následne jej bola v zmysle § 118 CSP predĺžená lehota na predloženie dôkazov. Naproti tomu žalobkyňa svoj nárok preukázala ...“

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovanej rozsudkom z 10. júla 2019 sp.zn. 9Co/403/2018 v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti (vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovieť; vo výroku o trovách konania a povinnosti zaplatiť súdny poplatok), žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyne trovy odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP).

2.1. Odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia v podstatnom uviedol, že: „Žalovaná namieta odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ C.s.p., teda že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. 27. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené. 28. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. 29. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku vo vyhovujúcej časti, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.). 30. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky argumenty uvádzané žalovanou v odvolaní. Žalovaná pritom uvádza skutočnosti, ktoré už boli uvedené pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. 31. Výsledky dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie aj podľa názoru odvolacieho súdu dávajú dostatočný skutkový základ pre záver o povinnosti žalovanej nahradiť škodu žalobkyne v priznanej výške. 32. V danom prípade boli splnené všetky predpoklady

vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako správne uzavrel súd prvej inštancie, ktorými sú protiprávny úkon, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody a zavinenie. V tej súvislosti odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje. 33. Vznik škody je jedným zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu a je nevyhnutné, aby tento predpoklad bol splnený najneskôr v dobe, kedy súd o nároku na náhradu škody rozhoduje. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentuje majetkové hodnoty, ktoré je nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predošlého stavu. 34. V danom prípade niet pochyb o tom, že k úbytku majetkových hodnôt na strane poškodenej (žalobkyne) došlo samotným poškodením omietky jej rodinného domu. Tým došlo aj k vzniku skutočnej škody predstavujúcej zmenšenie majetkového stavu žalobkyne vyvolanej poškodením omietky. Rozsah náhrady škody v danom prípade predstavuje výšku finančných prostriedkov potrebnú na obnovenie pôvodného stavu. Žalobkyňa v danom prípade výšku škody preukázala predloženým znaleckým posudkom, ale aj ostatnými listinnými dôkazmi (cenové kalkulácie), z ktorých správne súd prvej inštancie odvodil aj výšku priznaného nároku. 35. Nakoľko v danom prípade ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie žalobkyňa preukázala existenciu skutočnej škody, ktorá vznikla už samotným poškodením omietky, námietky žalovanej o tom, že nárok žalobkyne na náhradu škody z dôvodu, že ku dňu rozhodnutia súdu náklady na opravu omietky rodinného domu žalobkyne ešte neboli vynaložené, nemožno považovať za opodstatnené. 36. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nevykonával všetky ňou navrhnuté dôkazy, k tomu je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy účastníkmi konania. Najmä súd nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a nevykoná ani dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré boli už preukázané iným spôsobom alebo založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Iba samotná okolnosť, že súd nevykonával dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť spôsobilým odvolacím dôvodom. 37. Súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku vysvetlí, prečo nevykonával žalovanou navrhnuté dôkazy, ktoré považoval za nadbytočné a nedôvodné vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej. Pokiaľ ide o výsluch navrhnutých svedkov - susedov, ktorí sú vlastníkami rodinných domov v tej istej lokalite a na severnej strane ich rodinných domov sa podľa tvrdení žalovanej vytvorili také isté škvrny ako na dome žalobkyne, správne súd prvej inštancie uzavrel, že nešlo by o také dôkazy, ktoré by mohli spochybniť odborné závery vyplývajúce zo znaleckých posudkov, ktoré sa stali podkladom pre rozhodnutie súdu. Navrhnutí svedkovia by sa mohli vyjadriť k poškodeniu svojich rodinných domov tak, ako toto vnímajú vlastnými zmyslami, avšak nemôžu zaujať názor na odborné otázky, súvisiace s predmetným konaním. 38. Pokiaľ ide o ďalší navrhnutý dôkaz - výsluch znalca E. X. Z., súd prvej inštancie v bode 57 odôvodnenia napadnutého rozsudku vysvetlí, prečo tento navrhnutý dôkaz nevykonával a s týmto odôvodnením sa odvolací súd stotožňuje. 39. Pokiaľ ide o tvrdenia žalovanej o tom, že k poškodeniu omietky rodinného domu žalobkyne mohlo dôjsť v dôsledku úniku vody z vodovodného potrubia nachádzajúceho sa v severnej stene rodinného domu žalobkyne, ide (len) o ničím nepodložené dohady, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.“

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Jeho prípustnosť vymedzila ustanovením § 420 písm. f/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP dovolateľka vymedzila nesprávnym procesným postupom súdov, pokiaľ tieto zamietli jej návrh na výsluch svedkov (poznámka dovolacieho súdu - zrejme sa malo jednať o svedkyňu F. Š. a ďalších svedkov ako vlastníkov susediacich domov) k vyvráteniu záveru súdu, že k poškodeniu fasády rodinného domu došlo negatívnym pôsobením stromu (orecha); zamietli jej návrh na výsluch znalca (poznámka dovolacieho súdu - zrejme malo ísť o E. X. Z.) k otázke príčin poškodenia fasád domu žalobkyne (príčin vzniku rias a škvŕn) a ďalších domov. Dovolateľka napokon vyčítala súdom, že v rozhodnutí nereagovali na jej námietku o rozsahu poškodenia omietky, že toto poškodenie omietky domu bolo možné odstrániť vystriekaním vodou a že k takému poškodeniu mohlo dôjsť i únikom vody z potrubia na severnej stene domu.

4. Žalobkyňa navrhla dovolanie ako neopodstatnené zamietnuť, lebo súdy sa podrobne vysporiadali s námietkami žalovanej, ktorej nebolo znemožnené uskutočňovať jej procesné práva.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 35 CSP zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky); podobne, pokiaľ sa v zátvorke uvádza „ÚS.“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky príslušnej spisovej značky (ďalej len „ústavný súd“)].

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Dovolací súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie nového sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnemu názoru dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3 Cdo

41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11.1. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11.2. Dovolateľka dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP vymedzila nesprávnym zamietnutím jej návrhu na výsluch svedkov a znalca a nesprávnymi skutkovými zisteniami o rozsahu poškodenia omietky na dome, o možnosti odstrániť toto poškodenie vystriekaním vodou a o možnosti vzniku takéhoto poškodenia aj únikom vody z potrubia na severnej stene domu.

12. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

12.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

12.2. Nedostatočne zistený skutkový stav vecí, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2018, 3 Cdo 94/2018, 6 Cdo 69/2020, 9 Cdo 209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nemohol vecne zaoberať obsahom dovolacích námietok žalovanej smerujúcich k posúdeniu správnosti skutkových záverov odvolacieho súdu [napr. či k poškodeniu fasády domu žalobkyne došlo únikom vody z potrubia nachádzajúceho sa na severnej stene domu, či k poškodeniu fasády domu došlo negatívnym pôsobením stromu (orechom)].

12.3. So zreteľom na obsah dovolania (o nevykonaní dôkazov výsluchom svedkyne F. Š., ďalších svedkov a znalca E.. X. Z.) najvyšší súd zdôrazňuje, že súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom. Postup

súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania (3 Cdo 12/2015, 6 Cdo 69/2020, 9 Cdo 209/2020, 8 Cdo 290/2019, 7 Cdo 170/2020). K procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f/ CSP (3 Cdo 26/2017).

12.4. O návrhoch dovolateľky na vykonanie dôkazov výsluchom svedkyne F. Š., ďalších svedkov a znalca rozhodol súd tak, že tieto zamietol z dôvodu ich neúčelnosti (či nadbytočnosti), čo náležite objasnil v dôvodoch svojho rozsudku (viď bližšie bod 57 jeho odôvodnenia). So správnosťou takéhoto rozhodnutia sa stotožnil i súd odvolací, čo primerane zdôvodnil vo svojom rozsudku (viď bod 37 a 38 odôvodnenia). Uvedený postup súdov namietanú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá.

12.5. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie (porovnaj body 1.1. a 2.1. vyššie) dáva zrozumiteľnú odpoveď aj na argumenty uvádzané v dovolaní (ohľadom rozsahu poškodenia omietky, o možnosti odstrániť toto poškodenie vystriekaním vodou a o možnosti vzniku takéhoto poškodenia aj únikom vody z potrubia na severnej stene domu), ktoré dovolateľka už uplatnila pred súdom prvej inštancie i v ňou podanom odvolaní. Súdy ako relevantnú príčinu vzniku škody jednoznačne ustálili v pôsobení stromu (orech) na nehnuteľnosť. Tak ako pri stanovení jej výšky vychádzali z vykonaných listinných dôkazov. V danom prípade neboli zistené také nedostatky v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktoré by prípadne zakladali uplatnenie druhej vety stanoviska publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016. Správnosťou týchto záverov sa dovolací súd pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemal možnosť zaoberať.

13. Ak dovolateľka chcela svojou dovolacou argumentáciou spochybniť i správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom (najmä pokiaľ ide o príčiny, výšku a vznik škody), dovolací súd zdôrazňuje, že aj v prípade jej opodstatnenosti by táto mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, viď konštantnú judikatúru najvyššieho súdu (R 54/2012, R 24/2017, 1 Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

14. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP nevyplyva, v dôsledku čoho najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná a preto jej dovolací súd podľa ustanovenia § 453 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovanej plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.